

21 aprilie, 2020

Parlamentul
Republicii Moldova

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul Permanent al
Parlamentului Republicii Moldova**

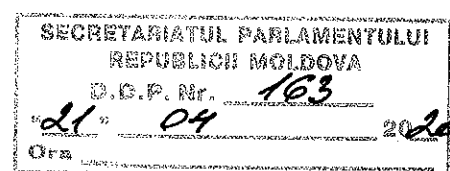
În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege privind protejarea obiectelor de infrastructură esențiale pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice.

Anexă:

1. Proiectul de lege;
2. Nota informativă.

Deputați în Parlament:

Igor Munteanu

LEGE**Privind protejarea obiectelor de infrastructură esențială pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta Lege transpune parțial prevederile Directivei Consiliului nr. 114/2008 din 8 decembrie 2008 privind identificarea și desemnarea infrastructurilor critice europene și evaluarea necesității de îmbunătățire a protecției acestora, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 345 din 23 decembrie 2008 și a Regulamentului nr. 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 791 din 21 martie 2019.

CAPITOLUL I**DISPOZIȚII GENERALE****Articolul 1. Scopul legii**

Prezenta lege stabilește criteriile de identificare a obiectelor de infrastructură esențiale pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice (în continuare infrastructură esențială), precum și condițiile, competențele, procedura și instrumentele de identificare, recunoaștere și protejare a infrastructurii esențiale.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:

Infrastructură esențială reprezintă un element, un sistem sau o componentă a acestuia, aflat pe teritoriul național, care este esențial pentru menținerea funcțiilor esențiale ale statului și societății, a sănătății, siguranței, transportului, securității, bunăstării sociale ori economice a persoanelor și a cărei stare poate avea un impact semnificativ la nivel național ca urmare a incapacității de a menține aceste funcții;

Informații sensibile privind protecția infrastructurii esențiale (în continuare *informații sensibile*) reprezintă informații cu privire la o infrastructură esențială ce ar putea fi utilizate, în cazul divulgării, în scopul planificării și al realizării unor acțiuni de perturbare sau distrugere a unui element, sistem sau componentă de infrastructură esențială;

Analiza factorilor de risc - analizarea scenariilor de amenințări semnificative, pentru a evalua vulnerabilitatea și impactul potențial al perturbării sau al distrugerii infrastructurii esențiale;

Deținător de infrastructură esențială - entitate publică sau privată care dispune de drept de proprietate, gestionează sau administrează în baza legii sau a unui act juridic civil un element, sistem sau componentă de infrastructură esențială, desemnată în sensul prezentei acestei legi;

Achiziționarea pachetului de control – preluarea prin orice formă de act juridic civil prevăzut de Codul Civil al Republicii Moldova a cel puțin 25% din acțiunile, participațiunile sau activele în obiecte de infrastructură esențială;

Acțiune ostilă – acțiune sau grup de acțiuni prin care sunt distribuite informații false sau denaturate cu privire la fapte și evenimente, sunt desfășurate acțiuni cu caracter militar sau paramilitar, de ocupare a teritoriului altui stat, aplicarea selectivă și nejustificată a interdicțiilor privind comerțul internațional, încălcarea flagrantă și continuă a drepturilor fundamentale sau orice altă acțiune care afectează securitatea și ordinea publică;

Entitate solicitantă – orice persoană juridică, cu sediu în Republica Moldova sau în străinătate, care intenționează să achiziționeze pachetul de control, să încheie un contract sau alt act juridic civil prin care este grevată proprietatea ce constituie infrastructură esențială;

Entitate solicitantă compromisă – (1) persoana fizică sau juridică care provine dintr-o jurisdicție ce nu implementează standarde internaționale de transparență, cu reședință sau cu activitatea economică principală în jurisdicții sau regiuni autonome ce nu implementează standarde internaționale de transparență, sau (2) persoană juridică în componența căreia figurează, direct sau indirect, una sau mai multe persoane (fondatori, asociați, acționari, administratori, beneficiari efectivi) înregistrate, cu reședință sau având activitatea economică principală în astfel de jurisdicții sau regiuni autonome sau (3) persoana fizică sau juridică care este finanțată direct sau indirect din resurse publice ale unui alt stat care acționează ostil față de Republica Moldova, statele membre ale Parteneriatului Estic, statele Membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European, a Marii Britanii, Statelor Unite ale Americii, Canadei, Australiei și a Noii Zelande; sau (4) persoană fizică sau juridică care a participat direct sau indirect în acțiuni ostile sau de finanțare a acestora; sau (5) persoană fizică sau juridică care a participat direct sau indirect la acțiuni de spălare de bani, finanțare a terorismului, corupție, evaziune fiscală, fals în declarații, tranzacții trucate, inclusiv în domeniul achizițiilor publice, parteneriatului public-privat, privatizărilor, concesiunilor și altor forme de tranzacționare cu bunuri de domeniul public și privat al statului;

Entitate solicitantă netransparentă – persoană fizică sau persoană juridică care nu oferă date cu privire la proveniența resurselor financiare disponibile pentru investiție, beneficiarii săi efectivi, tranzacțiile anterioare la care a participat, inclusiv în alte state, cazierul său juridic, inclusiv în statele unde a efectuat investiții în trecut sau pe care le efectuează la momentul actual;

Grevarea proprietății – Orice act juridic civil prevăzut de Codul Civil al Republicii Moldova prin care se aplică o limitare sau reducere a conținutului dreptului de proprietate;

Înstrăinarea proprietății – orice contract de înstrăinare, cu participarea entității solicitante și autorității publice responsabile de semnarea contractului de înstrăinare a proprietății ce constituie infrastructură esențială;

Pachetul de control – cel puțin 25% din acțiunile, participațiunile sau activele în obiecte de infrastructură esențială;

Articolul 3. Domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege se aplică față de infrastructura esențială care constituie bunuri de domeniul public al statului și al unităților administrativ teritoriale, după cum este prevăzut în Constituția Republicii Moldova, Codul Civil și alte acte normative.

(2) Prezenta lege se aplică de asemenea față de infrastructura critică sau vitală, care constituie bunuri, obiective, active din domeniul privat și care cad sub incidența prevederilor prezentei legi.

Articolul 4. Sectoarele esențiale economiei naționale

(1) Următoarele domenii ale economiei naționale pot deține infrastructură esențială:

1. Energie;

2. Transport;
3. Tehnologii informaționale;
4. Telecomunicații;
5. Mass-media;
6. Finanțe și creditare;
7. Echipament militar;
8. Bunuri strategice;
9. Resurse naturale;
10. Sănătate publică;
11. Educație și cercetare;
12. Robotică și inteligență artificială;
13. Cercetare și inovare, tehnologii din domeniile menționate la punctele 1-11.

(2) Infrastructura alăturată sectoarelor economiei naționale, inclusiv terenurile, rețelele ingineresti, rețelele de distribuție, datele cu caracter personal, sistemele informaționale automatizate și alte resurse informaționale, drepturile asupra acestora sunt deținute în orice formă prevăzută de Codul Civil și alte acte normative și care fac parte din una din domeniile economiei naționale menționate la alin. (1) fac parte din infrastructura esențială.

(3) Prevederile prezentei legi se extind în egală măsură asupra infrastructurii esențiale menționate la alin. (1) cât și asupra infrastructurii alăturate acesteia, menționată la alin. (2).

Articolul 5. Angajamentele internaționale

(1) Angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova vor prevala asupra prevederilor prezentei legi.

(2) În lipsa unor prevederi specifice ce țin de atragerea și protejarea investițiilor străine în Republica Moldova ce țin de controlul prealabil al investitorilor, schimbarea pachetului de control, încheierea contractelor cu autoritățile publice și altor proceduri reglementate de prezenta lege, se vor aplica prevederile prezentei legi.

CAPITOLUL II

COMPETENȚA AUTORITĂȚILOR PUBLICE

Articolul 6. Competențele Parlamentului

În sensul prezentei Legi, Parlamentul are următoarele competențe:

- a) Aprobă acte normative în domeniul de reglementare al prezentei legi;
- b) Aprobă lista bunurilor de domeniul public al statului și al unităților administrativ teritoriale ce constituie infrastructură esențială și care nu se supun niciunei din formele de înstrăinare sau grevare, inclusiv privatizare, parteneriat public-privat, concesiune;
- c) Aprobă, la propunerea Guvernului, lista întreprinderilor de domeniul privat al statului, asupra cărora se extind prevederile prezentei legi;
- d) Actualizează, la propunerea Guvernului, lista bunurilor de domeniul public și privat la statului ce constituie infrastructură esențială;
- e) Exerciță alte competențe care sunt prevăzute de prezenta lege.

Articolul 7. Competențele Guvernului

În sensul prezentei Legi, Guvernului are următoarele competențe:

- a) La propunerea Agenției Proprietății Publice, aprobă lista bunurilor de domeniu public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, ce constituie infrastructură esențială și care

- nu se supun niciuneia din formele de înstrăinare sau grevare, inclusiv privatizare, parteneriat public-privat, concesiune;
- b) Aprobă cerințele față de întreprinderile care cad sub incidența prezentei legi privind modul de încheiere a contractelor de achiziții publice;
  - c) Aprobă lista întreprinderilor de domeniul privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, ce constituie infrastructură esențială, asupra cărora se extind prevederile prezentei legi;
  - d) Aprobă lista întreprinderilor de domeniul privat, ce constituie infrastructură esențială, asupra cărora se extind prevederile prezentei legi;
  - e) Actualizează lista bunurilor de domeniul public și privat la statului ce constituie infrastructură esențială;
  - f) Adoptă actele necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi;
  - g) Aprobă Regulamentul și componența Comisiei pentru protejarea Infrastructurii Esențiale;
  - h) Aprobă, la propunerea Comisiei pentru protejarea infrastructurii esențiale, lista entităților raportoare;
  - i) Exercită alte competențe care sunt prevăzute de prezenta lege.

Articolul 8. Competențele Comisiei pentru protejarea infrastructurii esențiale

În sensul prezentei legi, Comisia pentru protejarea Infrastructurii Esențiale (în continuare Comisie), exercită următoarele competențe:

- a) Elaborează, instituie și aplică metodologia de evaluare a factorilor de risc cu privire la starea infrastructurii esențiale;
- b) Efectuează analize ale factorilor de risc pentru infrastructura esențială;
- c) Menține și dezvoltă Registrul de stat al infrastructurii esențiale;
- d) Elaborează și propune Guvernului proiecte de acte normative pentru a reduce impactul factorilor de risc, al amenințărilor și a vulnerabilităților existente și potențiale pentru infrastructura esențială;
- e) Elaborează lista entităților raportoare în sensul prezentei legi și o transmite Guvernului spre aprobare și control;
- f) Examinează din oficiu sau în baza notificărilor autorităților administrative sau instituțiilor publice, cererile de înstrăinare sau grevare a proprietății de domeniul privat, inclusiv al statului și al unităților administrativ-teritoriale;
- g) Solicită de la entitățile raportoare date cu privire la entitățile care solicită înstrăinarea sau grevarea proprietății de domeniul privat;
- h) Oferă la cererea autorităților administrației publice centrale de specialitate, instituțiilor publice și autorităților publice locale, consiliere cu privire la procedura și cerințele legate de implementarea prezentei legi;
- i) Emite hotărâri obligatorii cu privire la calitatea entității solicitante;
- j) Exercită alte atribuții prevăzute de prezenta lege.

Articolul 9. Competențele și obligațiile autorităților administrației publice centrale de specialitate și a instituțiilor publice

În sensul prezentei legi, autoritățile administrației publice centrale de specialitate și instituțiile publice:

- a) Colectează și mențin date cu privire la obiectele de infrastructură esențială în sensul actelor normative speciale, inclusiv a actelor normative de punere în aplicare a actelor normative speciale.

- b) Notifică Comisia cu privire la tranzacțiile deja încheiate și cele potențiale care au drept obiecte infrastructura esențială, inclusiv achiziția pachetului de control sau grevarea acestora, după cum este definit în prezenta lege.
- c) Oferă date pe care le dețin cu privire la entitățile solicitante de țin de:
  - (i) structura acționarilor;
  - (ii) structura de control din partea altor entități;
  - (iii) administratorii entității;
  - (iv) tranzacțiile la care au participat acestea cu implicarea altor obiecte de infrastructură esențială;
  - (v) modul în care entitățile solicitante a respectat reglementările naționale ce țin de:
    - desfășurarea activității economice;
    - infracțiuni care au fost comise în trecut de către entitatea solicitantă, acționarii cu pachet de control, administratorii, precum și de către entitățile care dețin controlul asupra entității solicitante;
  - (vi) alte date relevante pe care le consideră necesare pentru completa dosarul entității solicitante.

CAPITOLUL III

FUNCȚIONAREA COMISIEI

Articolul 10. Statutul și componența Comisiei

- (1) Comisia are statut de persoană juridică de drept public, condusă de un președinte, care dispune de un secretariat.
- (2) Componența și modul de funcționare a Comisiei este stabilită prin hotărâre de Guvern. Din componența Comisiei fac parte cel puțin 2 reprezentanți ai societății civile, aleși în bază de concurs organizat de Guvern.
- (3) Membri ai Comisiei pot fi persoanele care dețin o reputație ireproșabilă și o experiență de cel puțin 5 ani de activitate în domeniul lor de competență. În sensul prezentei legi, persoana nu se consideră cu reputație ireproșabilă, dacă:
  - (a) a fost condamnată pentru comiterea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, indiferent de faptul dacă au fost sau nu stinse antecedentele penale;
  - (b) a fost condamnată pentru comiterea altor infracțiuni, dacă antecedentele penale nu au fost stinse;
  - (c) a ocupat anterior funcții publice sau funcții de conducere sau de răspundere în cadrul autorităților administrative, instituțiilor publice, întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale, întreprinderilor care se află în domeniul privat al statului și au fost demise pentru acte compromițătoare.
- (4) Membri ai Comisiei nu pot fi:
  - (a) Persoanele care au deținut calitatea de membru al unui partid politic, în ultimii 3 ani;
  - (b) Persoane care au deținut în ultimii 3 ani statut de persoană cu funcții de demnitate publică, cu excepția secretarilor de stat din ministere, sau statut de personal din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Articolul 11. Accesul la informație

- (1) În exercitarea funcției, Comisia are acces gratuit și necondiționat la informațiile disponibile din registrele de stat, sistemele informaționale automatizate gestionate de autorități administrative și instituții publice.

(2) Datele obținute de către Comisie ce constituie date cu caracter personal și secret comercial sunt protejate, nu se divulgă de membrii Comisiei sau de membrii secretariatului.

(3) Deciziile Comisiei se publică cu excluderea datelor cu caracter personal, cu excepția datelor care sunt strict necesare pentru a fundamenta decizia. Datele ce constituie secret comercial nu se publică, fiind oferite doar informațiile generale strict necesare pentru a fundamenta decizia Comisiei.

(4) În exercitarea funcției Comisia are acces și la date care constituie secret de stat și alte date care sunt informații sensibile, respectând regimul acestor date în baza cadrului normativ.

Articolul 12. Publicarea deciziilor

(1) Deciziile Comisiei se publică cu excluderea datelor cu caracter personal și a datelor ce constituie secret comercial, cu excepția datelor care sunt strict necesare pentru a fundamenta decizia.

CAPITOLUL IV

PROCEDURA DE EXAMINARE A CALITĂȚII ENTITĂȚII SOLICITANTE

Articolul 13. Inițierea procedurii

(1) Verificarea calității entității solicitante, a tranzacției potențiale și a tranzacțiilor care au fost încheiate cu obiecte de infrastructură esențială se inițiază din oficiu de către Comisie, odată ce autoritatea administrativă sau instituția publică (în continuare entitate raportoare) responsabilă în baza legii să înregistreze, monitorizeze, confirme, accepte sau să încheie tranzacții cu obiecte de infrastructură esențială notifică Comisia despre tranzacția ce urmează a avea loc, sau în baza unor informații care au devenit publice cu privire la entitatea solicitantă.

(2) Entitățile raportoare sunt obligate să notifice Comisia despre orice potențială tranzacție cu obiecte de infrastructură esențială în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul în care aceste informații au devenit cunoscute.

Articolul 14. Procedura de examinare și de emitere a deciziilor Comisiei privind tranzacțiile cu obiecte de infrastructură esențială

(1) În termen de 30 zile de la inițierea verificării entității solicitante, Comisia formează dosarul entității solicitante și al potențialei tranzacții în baza datelor obținute și emite o decizie obligatorie pentru părțile vizate.

(2) În cadrul examinării dosarului, Comisia solicită date de la entitatea solicitantă pentru a se asigura că nu este un investitor netransparent

(3) În cazuri motivate, Comisia poate prelungi examinarea dosarului și emiterea deciziei cu maximum 3 luni.

(4) În perioada de examinare a dosarului, tranzacția se suspendă pînă la rămînerea definitivă a deciziei Comisiei.

(5) Comisia emite una din următoarele tipuri de decizii motivate:

- a) de refuz al tranzacției;
- b) de recunoaștere a tranzacției drept compatibilă cu interesul de asigurare a securității naționale și a ordinii publice;
- c) de declinare de competență;

d) de prelungire a termenului de examinare a dosarului.

(6) Comisia emite decizii obligatorii care pot fi contestate în ordinea stabilită de Codul Administrativ.

(7) În lipsa unei decizii din partea Comisiei, tranzacția potențială nu poate fi încheiată.

Articolul 15. Temeiurile pentru refuzul tranzacției cu obiecte de infrastructură esențială

(1) Comisia emite decizii de refuz atunci când se constată că entitatea solicitantă este netransparentă sau compromisă după cum este definit în prezenta lege.

(2) Metodologia de stabilire a calității entității solicitante se aprobă prin Hotărîre de Guvern.

CAPITOLUL V

VERIFICAREA TRANZACȚIILOR ÎNCHEIATE

Articolul 16. Verificarea calității entităților care au încheiat tranzacții cu infrastructură esențială

(1) Comisia verifică dacă tranzacțiile deja încheiate cu implicarea infrastructurii esențiale respectă prevederile prezentei legi.

(2) Comisia stabilește ordinea verificării tranzacțiilor încheiate cu infrastructură esențială și o face publică.

(3) Obiectul verificării include calitatea entității care a încheiat tranzacții cu infrastructură esențială, inclusiv respectarea cerințelor stabilite de prezenta lege.

Articolul 17. Deciziile emise de Comisie cu privire la tranzacțiile încheiate cu implicarea infrastructurii esențiale

(1) Comisia emite una din deciziile menționate la articolul 14 alin. (5) precum și decizie motivată de remediere a calității entității care a încheiat tranzacții cu implicarea infrastructurii esențiale, stabilind în acest sens un termen de remediere nu mai mare de 6 luni.

(2) În cazul neconformării entității la cerințele prescrise de Comisie în termenul prevăzut de decizie, Comisia emite o hotărîre de anulare a tranzacției.

(3) În cazul depistării unor riscuri majore pentru securitatea națională sau ordinea publică, Comisia emite o decizie de aplicare a sechestrului pe obiectele de infrastructură esențială și notifică organele de drept cu privire la datele care constituie componentă de infracțiune.

(4) Ridicarea sechestrului de pe obiectele de infrastructură esențială are loc odată cu înlăturarea motivelor care au stat la baza aplicării sechestrului.

(5) Deciziile emise în baza prevederilor alin. (1)-(3) pot fi contestate în ordinea stabilită de Codului Administrativ.

CAPITOLUL V

CONTROLUL ASUPRA ACTIVITĂȚII COMISIEI

Articolul 18. Controlul asupra activității Comisiei

Parlamentul exercită controlul asupra activității prezentei Comisii prin intermediul Comisiei Parlamentare desemnate de Parlament.

Articolul 19. Raportul Comisiei

(1) Comisia prezintă anual în fața Parlamentului raportul privind activitatea sa, însă nu mai târziu decât 31 martie a anului viitor.

(2) Informațiile menționate la articolul 13 nu se fac publice în raportul de activitate al Comisiei.

(3) Pentru cazuri individuale asupra cărora s-a expus Comisia și doar după rămînea definitivă a deciziilor Comisiei, Parlamentul poate decide examinarea în ședință închisă a informațiilor din dosarul individual.

(4) Deputații din Parlament sunt responsabili pentru divulgarea informației care constituie date cu caracter personal, secret comercial, secret de stat sau alte date ce constituie informații sensibile, care le-au devenit cunoscute în exercițiul funcției.

CAPITOLUL VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 20. Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la data publicării.

Articolul 21. Dispoziții tranzitorii

(1) Guvernul în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va înainta propuneri de modificare a cadrului normativ la prezenta lege;

b) va aduce în conformitate actele sale cu prezenta lege;

c) va aproba Regulamentul și componența Comisiei;

d) va aproba Metodologia de evaluare a calității entității solicitante.

(2) Comisia va aproba;

a) în termen de 6 luni de aprobarea componenței sale, lista tranzacțiilor stabilite la articolul 16 alin. (2);

b) în termen de 3 luni de la aprobarea componenței sale, Metodologia de determinare a factorilor de risc, a amenințărilor potențiale și reale asupra infrastructurii esențiale, precum și criteriile pentru identificarea vulnerabilităților față de infrastructura esențială.

Preeședintele Parlamentului RM

Notă informativă la legea privind protejarea obiectelor de infrastructură esențiale pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice

Protejarea infrastructurii esențiale reprezintă o condiție fundamentală a securității naționale, asigurării climatului necesar și suficient pentru menținerea și protejarea vieții cetățenilor protejați de stat, susținerea funcțiilor și resurselor vitale pentru populația țării.

Având în vedere arealul larg de obligații cu privire la transpunerea unor directive ale UE cu privire la identificarea și desemnarea infrastructurilor critice și evaluarea necesității de îmbunătățire a protecției acestora, acest proiect de lege are scopul de a completa legislația națională cu prevederi importante pentru a preveni riscurilor preluarea, compromiterea sau dispariția unor elemente, sisteme ori componente de infrastructură esențială, care poate avea impact major asupra siguranței și vieții cetățenilor.

Pe măsură ce RM se apropie de spațiile comune ale UE, asociate cu integrarea sectorială, adaptarea, transpunerea și internalizarea de norme comunitare în domeniul infrastructurilor critice, devine iminentă și pentru Republica Moldova, care are obligația de a oferi un cadru legal modern de protejare a diverselor tipuri de infrastructură critică, care includ, fără a se limita la ele, domenii vitale pentru funcționarea unor societăți: siguranța alimentelor, la răspunsul în situații excepționale contra unor riscuri potențiale de terorism, protejarea fluxurilor vitale de energie, apă, gaze, informații sau transporturi. În acest scop, proiectul introduce o clasificare a tipurilor de infrastructură esențială.

Legea cu privire la infrastructura esențială pune începuturile unei abordări sistemice în ceea ce privește identificarea și încadrarea infrastructurilor statului într-o politică coerentă a securității naționale. Interoperabilitatea unor infrastructuri esențiale cu indicatori și standarde de referință ale Uniunii Europene are scopul de a forma capacități de prevenire a unor potențiale crize și pericolele pe domeniul infrastructurilor naționale.

Acest scop poate fi atins prin înființarea unui organism specializat, o Comisie pentru infrastructura esențială, ca organism subordonat guvernului, cu funcții de evaluare, constatare, coordonare și monitorizare a evenimentelor care se întâmplă pe domeniul infrastructurilor esențiale. În această calitate a sa, Comisia va susține coordonarea acțiunilor întreprinse de alte autorități naționale și agenții de reglementare pe domeniul lor de competență și infrastructuri corespunzătoare, informând guvernul asupra riscurilor posibile pe aceste sectoare, măsuri și alterte de urmat.

Comisia va monitoriza dacă achizițiile/tranzacțiile unor obiective de infrastructură nu pun perturbă îndeplinirea unor funcții și necesități vitale ale populației, iar acțiunile monitorizate nu reprezintă rezultatul unor acțiuni ostile.

În calitatea sa de organism specializat pentru infrastructura esențială, Comisia va evalua datele entităților care intenționează să achiziționeze pachetele de control, să încheie contracte ori să greveze bunuri, elemente ori sisteme de infrastructură esențială, stabilind criteriile de pericol, ne-transparență ori de risc ale acestor entități în vederea grevării ori înstrăinării unor proprietăți publice, indiferent de forma acestor acțiuni.

Multitudinea obiectivelor asociate infrastructurilor critice obligă Comisia să mențină un Registru deschis, care va include noi rețele și entități variabile, urmând logica dezvoltării economiei de piață. Noi spații și domenii de infrastructură critică pot să apară ca urmare a dezvoltării tehnologiilor informaționale sau ale altor circumstanțe care crează condiții de atenție specială asupra unor

sectoare sociale. În funcție de spațiul sau spațiile în care sunt sau pot fi identificate, acestea se clasifică în mai multe tipuri de categorii, în general: fizice și virtuale.

Aceste tipuri de infrastructuri se referă la: infrastructuri critice ale economiei reale, ecologiei, transportului aerian, feroviar, naval, sistemul financiar-bancar, infrastructura militară, sistemul de ordine publică, sistemul sanitar, sistemul de utilități publice, etc., iar infrastructurile esențiale din spațiul virtual includ: sistemele de comunicații; telecomunicații, baze de date, date personale, rețelele de servicii public, ciberspațiu, etc.

Toate aceste tipuri de infrastructuri sunt invariabil importante. Securitatea ecologică, în mare măsură, este determinată și de starea componentelor mediului. Poluarea resurselor de apă, aerului atmosferic, diminuarea fertilității solului, poluarea transfrontalieră și altele, reprezintă un pericol iminent pentru securitatea ecologică. Riscurile legate de această infrastructură se referă la păstrarea și conservarea resurselor acvatice, vitale pentru viața și sănătatea populației, pentru funcționarea ecosistemelor, și reprezintă o condiție indiscutabilă pentru dezvoltarea durabilă a economiei țării și securității statului.

Bazinul hidrografic al Republicii Moldova este reprezentat în acest moment de cca 3621 râuri și râulețe, inclusiv 7, cu lungimea de peste 100 km, 247 - de peste 10 km, 57 lacuri, cu suprafața oglinzii apei de 62,2 km², și circa 3000 iazuri și rezervoare de acumulare, cu un volum de 1,8 km³ și suprafața oglinzii apei de 333 km². Cele mai mari râuri care curg pe teritoriul țării sînt Nistru și Prut, cu un volum anual de scurgere de 13,6 km³. RM deține circa 3500 obiective acvatice artificiale și naturale dintre care 82 au un volum de apă de peste 1 mil.m³ apă, cele mai mari fiind Costești-Stîncă pe r.Prut (735 mil. m³ apă) și Dubăsari pe r.Nistru (277,4 mil. m³ apă). Cele mai multe dintre aceste obiective strategice sunt gestionate de anumite companii de stat, S.A. „Apa Canal”, S.A. „Moldova Gaz”, S.A. „RED Union Fenosa”, S.A. „Moldtelecom” etc., altele sunt gestionate de companii private, sau chiar de anumite persoane fizice.

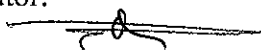
Până în acest moment, în RM protecția infrastructurilor critice se realiza printr-un șir de organe și subdiviziuni speciale ale acestora. Astfel, este vorba de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, Centrul Antiterorist al Serviciului de Informații și Securitate, Ministerul Apărării etc. Sistemul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale reprezintă un complex de instituții specializate ale statului, ce intră în componența Ministerului Afacerilor Interne, care execută, în condițiile legii, sarcini în domeniul protecției populației, teritoriului, mediului înconjurător și proprietății în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale.

Cadrul normativ al Republicii Moldova referitor la problematica protecției infrastructurilor critice este constituit dintr-un șir de acte juridice interne, printre care: Legea Republicii Moldova a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93-XVI din 05.04.2007; Hotărârea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Regulamentului rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici nr.961 din 21.08.2006; Legea Republicii Moldova privind securitatea biologică nr.755-XV din 21.12.2001; Legea Republicii Moldova cu privire la combaterea terorismului nr.539-XV din 12.10.2001; Legea Republicii Moldova privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase nr. 116 din 18.05.2012. În 2018, Guvernul adopta chiar o hotărâre (N.701 din 11 iulie, 2018) cu privire la protecția antiteroristă a infrastructurii critice prin care era aprobat un nomenclator național al infrastructurii critice, care includea o listă a obiectivelor de infrastructură critică, elaborată în conformitate cu criteriile subsectoriale și tipologia specifică, gestionat de SIS. Remarcăm însă că HG N.701 se referea exclusiv condițiile de protecție antiteroristă a infrastructurii critice, stabilind nivelul și competențele de coordonare, cooperare și interacțiune, sub supravegherea SIS (Secțiunea 1 și 2 a Capitolului II), fără a include și alte sectoare civile.

Acest Proiect de lege este menit să reglementeze dincolo de aspectele strict antitero a hotărârilor de guvern luate în ultimii ani în contextul în care toate statele Uniunii Europene au urmat directive stricte cu privire la protejarea infrastructurilor critice, inclusiv pe domeniul lor de grevare, administrare sau înstrăinare în beneficiul unor entități cu caracter infracțional. Proiectul stabilește proceduri și direcții de reglementare nu doar asupra investițiilor din anumite sectoare/industrii sau întreprinderi din sectorul public deținute de stat, dar și a unor sectoare care asigură nevoile esențiale ale populației (transport, apă, comunicații, bănci).

Infrastructurile critice sunt acele infrastructuri cu rol important în asigurarea securității în funcționarea sistemelor și în derularea proceselor economice, sociale, politice, informaționale și militare. Infrastructurile sunt considerate critice datorită: condiției de unicat în cadrul infrastructurilor unui sistem sau proces; importanței vitale pe care o au, ca suport material sau virtual (de rețea), în funcționarea sistemelor și în derularea proceselor economice, sociale, politice, informaționale, militare etc.; rolului important, de neînlocuit, pe care îl îndeplinesc în stabilitatea, fiabilitatea, siguranța, funcționalitatea și, mai ales, în securitatea sistemelor; vulnerabilității sporite la amenințările directe, precum și la cele care vizează sistemele din care fac parte; sensibilității deosebite la variația condițiilor și, mai ales, la schimbări bruște ale situației.

Autor:

Igor Munteanu